

Talemanuskript til brug for samråd den 20. januar 2021 kl. 12.00-13.30
om arbejdsmiljøforholdene på byggeriet af den nye Storstrømsbro

Indledning

- Tak for ordet.
- Også tak til spørgeren for at indkalde til samråd og sætte fokus på et vigtigt emne, nemlig arbejdsmiljøforhold på Storstrømsbroen.
- Det er vigtigt, at der er sikre arbejdsforhold for medarbejdere, der arbejder på vores byggeprojekter, herunder Storstrømsbroen.
- Som transportminister er mit fokus især på, hvordan Vejdirektoratet som bygherrer understøtter gode og sikre arbejdsforhold. Jeg er glad for, at Vejdirektoratet på det seneste har taget en række ekstra initiativer for et godt arbejdsmiljø på Storstrømsbroen. Men det gode arbejdsmiljø kræver også, at entreprenøren er en aktiv medspiller.
- Dette fælles ansvar er vigtigt at have i baghovedet, når vi kommer til den konkrete besvarelse af samrådsspørgsmålet.

- Samrådet har en række underspørgsmål, som jeg vil forsøge at besvare i den rækkefølge, de er stillet. Først spørges til, hvad vi mener om de aktuelle arbejdsmiljøforhold på Storstrømsbyggeriet.
- Siden projektets start i 2018 har der været registreret i alt 26 arbejdsulykker.
- Jeg er af den opfattelse, at enhver arbejdsulykke bør undgås. For det skal selvfølgelig være trygt at gå på arbejde.
- Når det er sagt, er det også værd at bemærke, at antallet af arbejdsulykker skal ses i sammenhæng med antallet af arbejdstimer.
- Gennemsnittet for danske arbejdspladser ligger på 23,5 ulykker pr. million arbejdstimer. Hvis det sammenlignes med Storstrømsbrobyggeriet, var der i 2019 11,4 ulykker pr. million arbejdstimer, som dermed er under landsgennemsnittet. I 2020 var tallet højere, nemlig 21,2 ulykker pr. million arbejdstimer, men dog stadig under landsgennemsnittet for branchen.
- Jeg refererer her til Vejdirektoratets opgørelsesmetode, og jeg er bekendt med, at Arbejdstilsynet opgør ulykker på en

anden måde. Der er desværre ikke en fælles metode for opgørelse af arbejdsulykker i branchen.

- Det er selvfølgelig ikke tilfredsstillende, at der er sket en stigning af antallet af arbejdsulykker i 2020 sammenlignet med 2019. Jeg vil vende tilbage til, hvad årsagen til stigningen kan være.
- Fra 2019 til 2020 er der dog sket et markant fald i antallet af reaktioner fra Arbejdstilsynet. Det kan til dels skyldes implementering af tiltag for at forbedre det forebyggende arbejdsmiljø.
- I sidste kvartal af 2020 er der sket en stigning i antal af reaktioner fra Arbejdstilsynet, hvilket jeg ser med stor alvor på. Vi skal i den grad arbejde for at få vendt udviklingen.
- Som beskæftigelsesministeren har nævnt, nedsatte vi på baggrund af samrådet i november 2019 en arbejdsgruppe bestående af offentlige bygherrer. Arbejdsgruppen har udformet anbefalinger til, hvordan man kan styrke det forebyggende arbejdsmiljø på store infrastruktur- og byggeprojekter.

- anbefalingerne er et godt bidrag fra de offentlige bygherrer, og Vejdirektoratet har allerede implementeret nogle af anbefalinger, eksempelvis har både Vejdirektoratet og entreprenøren sat øget ledelsesmæssigt fokus på arbejdsmiljøforholdene.
- Vejdirektoratet har oplyst mig, at de er meget fokuserede på at sikre en tryk og sikker byggeplads, og at de derfor reagerer straks, når de ser en stigning i antallet af påbud fra Arbejdstilsynet, således også i forhold til den seneste udvikling i sidste kvartal af 2020.
- Vejdirektoratet har derfor – som bygherre - igangsat flere nye tiltag, som hurtigt skal forbedre sikkerheden på byggepladsen.
- Vejdirektoratet har blandt andet indført, at der afholdes ekstraordinære sikkerhedsmøder forud for større opgaver, eksempelvis ved større støbeopgaver, hvor det kan være umuligt eller forbundet med store konsekvenser at standse arbejdet. Dagen inden gennemføres endvidere en grundig sikkerhedsgennemgang, så blandt andet adgangsforhold og flugtveje lever op til kravene.

- Vejdirektoratet har tilmed skærpet deres tilgang for at sikre en forbedring af arbejdsmiljøet. Den skærpede tilgang betyder i praksis, at både arbejdsmiljøkoordinator og Vejdirektoratets arbejdsmiljøtilsyn har mulighed for at stoppe arbejder, hvis der er farlige arbejdsforhold.
- Dertil kommer, at en del af Vejdirektoratets skærpede tilgang er, at de kan give advarsler og bortvise medarbejdere fra pladsen, hvis sikkerheden ikke er i orden.
- Med den skærpede tilgang vil Vejdirektoratet spille en endnu mere aktiv rolle for et sikkert arbejdsmiljø. For Vejdirektoratet vil ikke acceptere et farligt arbejdsmiljø, og den skærpede tilgang giver fremadrettet Vejdirektoratet mulighed for direkte at stoppe arbejdet, hvis farlige forhold konstateres.
- Med beslutningen om at kunne stoppe arbejdet, synes jeg, Vejdirektoratet lægger en klar og positiv linje. Hvor entreprenøren muligvis ikke er interesseret i at stoppe arbejdet af økonomiske årsager, signalerer Vejdirektoratet, at økonomien skal ikke komme før sikkerheden på arbejdspladsen. Derudover anvendes der ID-kort, der fungerer som adgangskort til byggepladsen og en måde at registrere, hvor medarbejderne befinder sig på

byggepladsen. Derudover anvendes mærker på hjelme som et udtryk for, hvem der må udføre certifikatkrævende opgaver, eksempelvis køre truck.

- Jeg lovede at vende tilbage til, hvad der kan være årsagen til stigningen i antallet af arbejdsulykker fra 2019 til 2020.
- Vejdirektoratet vurderer, at årsagen til stigningen skyldes, at arbejdets karakter på Storstrømsprojektet er overgået fra etablering af byggeplads i 2019 til produktion af betonelementer og opstart af store støbninger på Falster og Masnedø i 2020.
- Stigningen skal også ses i relation til, at der i 2020 er tale om et væsentligt højere antal arbejdstimer og dermed flere medarbejdere på projektet.
- En stor del af arbejdsulykkerne været klemte og brækkede fingre, klemte hænder, fodskader i form af forstuvninger og en brækket ankel. Desuden er der eksempler på ryg- og nakkeskader.
- I relation til spørgsmål b om konsekvenser og livsfarligt arbejdsmiljø, forstår jeg på Vejdirektoratet, at

Arbejdstilsynet ikke har givet udtryk for, at arbejdsmiljøet på Storstrømsprojektet generelt er livsfarligt.

- Det betyder dog ikke, at der er en accept af farlige situationer på denne byggeplads.
- Jeg ved, at Vejdirektoratet i overensstemmelse med arbejdsmiljølovgivningen inddrager Arbejdstilsynets tilbagemeldinger i planlægningen og koordineringen af arbejdsmiljøet på projektet.
- Et konkret eksempel herpå er, at entreprenøren i 2020 modtog flere reaktioner fra Arbejdstilsynet i forhold til stilladserne, hvilket har fået den konsekvens, at totalentreprenøren nu har hyret en specialist ind til at gennemgå og sikre alle stilladser.
- På baggrund af en stigning af påbud fra Arbejdstilsynet om brud på arbejdsmiljøloven i sidste kvartal af 2020 har Vejdirektoratet styrket tilsynet med arbejdsmiljøet på byggeriet af den nye Storstrømsbro.
- Vejdirektoratets styrkede tilsyn giver bl.a. mulighed for at stoppe arbejdet, give advarsler og bortvise.

- Arbejdet standses øjeblikkeligt af arbejdsmiljøkoordinatoren, hvis denne observerer arbejdssituationer, hvor der er risiko for tilskadekomst. Vejdirektoratet har vurderet, at dette er sket ca. 1-2 gange pr. måned.
- Derudover er der sket standsning af mindre arbejder i kortere tid på ca. 1/2 time, indtil den manglende sikkerhedsforanstaltning er bragt i orden.
- Vejdirektoratet er løbende i dialog med Arbejdstilsynet omkring tiltag, som kan styrke det forbyggende arbejdsmiljøarbejde.
- På samme måde er Vejdirektoratet løbende i dialog med 3F om sikkerheden på arbejdspladsen.
- I forhold til spørgsmål c vil jeg bemærke, at Vejdirektoratet har en lang erfaring med at gennemføre store og komplekse anlægsprojekter på en sikkerhedsmæssig forsvarlig måde. Jeg har derfor stor tillid til, at Vejdirektoratet vil sikre, at også dette projekt gennemføres sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

- Vejdirektoratet har oplyst, at både de og entreprenøren har en stor sikkerhedsorganisation, som arbejder målrettet på at forebygge arbejdsulykker.
- På projekter af den størrelse af det dog vanskeligt at gardere sig 100% mod arbejdsulykker, men Vejdirektoratet tilstræber, at ulykkesantallet er minimalt.
- Det er derfor et vigtigt element, at der læres af arbejdsulykker, som desværre er forekommet, for at sikre, at de ikke gentager sig.
- Vejdirektoratet er i tæt dialog med totalentreprenøren for at skabe og opretholde et sikkert arbejdsmiljø.
- Det er et arbejde, der kræver konstant fokus fra alle parter, og der er ingen hurtige løsninger.
- De arbejdsmiljøtiltag, som Vejdirektoratet har iværksat i 2020, har de kunnet se en god effekt af, og der hvor udviklingen er gået den forkerte vej, har Vejdirektoratet strammet op i form af et skærpet tilsyn.
- Jeg har en klar forventning om, at Vejdirektoratet sammen med entreprenøren vil sørge for at få problemet løst.

- I forhold til spørgsmålet om hvad jeg vil gøre, når arbejdsulykker ikke anmeldes, må jeg i udgangspunktet henvise til beskæftigelsesministerens besvarelse.
- Jeg vil dog nævne, at Vejdirektoratet vil indskærpe over for entreprenøren og samtlige underentreprenører på byggepladsen, at arbejdsulykker skal anmeldes i overensstemmelse med arbejdsmiljølovgivningen.
- Endeligt vil Vejdirektoratet vil undersøge forholdene omkring anmeldelse af arbejdsulykker nærmere.

Afrunding

- Jeg vil gerne understrege, at jeg opfatter det som meget positivt, at Folketinget udviser så stor interesse for arbejdsforholdene på Storstrømsbyggeriet.
- Jeg opfatter det som et udtryk for, at man, på tværs af partierne, er optaget af, at et megaprojekt som dette også ved eksemplets magt kan inspirere andre mindre byggeprojekter til et højt sikkerhedsniveau.

- Derfor vil også benytte lejligheden her til at invitere udvalget med til Storstrømsbyggeriet, så snart COVID-19-situationen ellers tillader det.
- Det forholder sig således, at der hver morgen er rundering på byggepladsen, hvor arbejdsforholdene kan inspiceres.
- Jeg vil undersøge muligheden for, at udvalget kan komme til rundvisning på byggepladsen, hvis ellers logistikken kan hænge sammen.
- Hvis der er en interesse for et sådant besøg ved Storstrømsbyggeriet, så vil jeg få mit forkontor til at planlægge dette nærmere.
- Det var mine ord for nu. Så vil beskæftigelsesministeren og jeg være klar til at modtage spørgsmål og til en nærmere drøftelse af arbejdsmiljøforholdene på Storstrømsbroen.